

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/401/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

180/2013. (VI. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2013. május 30-án előterjesztett **panaszát** a 2013. június 12-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Z-i Rendörkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben 2012. május 23-án foganatosított rendőri intézkedés miatt 2012. május 30-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyet 2012. június 4-én aláírásával megerősített, és 2012. június 26-án kiegészített.

1) A panaszos jogtalan előállításával kapcsolatban fordult panaszával a Testülethez. A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. május 23-án, munkahelyén két civil ruhás rendőr jelent meg, akik lehivatták őt és a kollégáját, K-t, az F. cég telephelyén lévő irodájukból. A rendőrök bemutatkozás nélkül, figyelmen kívül hagyva a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-át, egy portán lévő helyiségbe vezették a panaszost és K-t, ahol a nyitott ajtó mellett kellett várakozniuk. A panaszos elmondása szerint az egyik rendőr csak annyit közölt velük flegmán, „hogy találják ki, melyikük követte el a bűncselekményt”. Ezen kívül annyit mondtak a rendőrök, hogy egy autórongálásról van szó,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

melyről felvétel is készült. A panaszos felháborítónak tartja a civil ruhás rendőrök hangnemét, továbbá azt sem tartja megfelelőnek, hogy az elvezetésének fél óras várakozás után épp a műszakváltáskor kellett megtörténnie. A rendőrök a panaszost 14 órakor több száz dolgozó előtt vezették el, megalázva ezzel őt az egész gyár előtt. A panaszos állítása szerint lehetséges, hogy a sértettnek közeli hozzátartozója van a rendőrség állományában, akivel „ezt egyeztetve így lejáratták őket”. Ez magyarázatul szolgálhat arra, hogy „egyik civil ruhás rendőr sem mutatkozott be, illetve az egyik rendőr oda sem jött a panaszoshoz, mintha emiatt nem akarna bajba kerülni”. A panaszos sérelmezi, hogy őt bűncselekmény elkövetésével meggyanúsították, előállították, és négy órán át fogva tartották egy bűnöző (ő mondta, hogy lopott) roma társaságában. A panaszos előadta, hogy úgy hallgatták ki, hogy a kihallgató rendőr nem tudta pontosan milyen ügyben folytat kihallgatást, mivel nem látta az állítólagos videofelvételt, amelyen a tényleges cselekmény látható. A panaszos tudomására jutott, hogy az állítólagos bizonyítékot (az F. cég parkolójában készített videofelvételeket) az ottani biztonsági cég először a sértettnek mutatta meg (aki az azon látható információk alapján tette meg a feljelentését), majd ezt követően adta át a rendőrségnek, a panaszos megítélése szerint személyiségi jogait ezzel megsértve. A panaszos megítélése szerint a rendőrség nem győződött meg a feljelentés megalapozottságáról, „valaki visszaélt a hivatalával, és kedvezni akart a sértettnek”. (A panaszos tudomására jutott az is, hogy a sértett nem azért jelentette fel a panaszost és a kollégáját, hogy esetleg pénzt kapjon az általa gyanúsítottként megnevezett személyektől, hanem azért, hogy ennek a dolognak nyoma legyen. A panaszos elmondása szerint ezt a sértett mondta el K-nak kihallgatásukat követően.) A panaszos lehetségesnek tartja, hogy a sértett azért jelentette fel őket, hogy lejárassa, illetve megrágalmazza őket, amellyel a panaszos szerint becsületsértést, rágalmazást, a hatóság félrevezetését és egyéb jogsértő magatartást követhetett el. A panaszos megítélése szerint a rendőrség figyelmen kívül hagyta az arányosság követelményét, valamint megalázta a panaszost azzal, hogy őt nem levélben idézték a tanúkihallgatásra. A panaszos előadta, hogy aznap a középső gyermeke óvodai ballagása volt, amelyről az előállítás miatt lemaradt. A panaszos munkahelyén már az összes dolgozó a történekről beszél, lehetséges, hogy ebből hátránya fog származni a munkahelyén. A felesége magas vérnyomásos beteg, akinek nem tett jót ez a pár óra. A panaszos előadta továbbá, hogy a sértettnek nem csak a feljelentésben megjelölt 80. 000 forintos kára keletkezett, hanem más rongálás is van az autóján, amit elmondása alapján tolatás közben szerzett.

A panaszos kérte a Testülettől annak kivizsgálását, hogy ki állapította meg a 80. 000 forintos kárt, illetve az minek következtében keletkezett. A panaszos megítélése szerint, amit kollégája tett, „azzal az autóban pénzügyi kár nem keletkeztethet, de ha igen, az is biztosan a szabálysértés összeghatárán belül mozoghat”. Ennek fényében a panaszos nem érti, hogy őt, mint szabálysértés tanúját hogyan állíthatták elő, és „küldhették” fogdába 4 órára.

2) A panaszos beadványát a 2012. június 26-ai levelével kiegészítette, amelyben tételesen válaszolt a Testület által feltett kérdésekre.

a) Körülbelül 13 óra 25 perckor jelent meg az F. Kft. egyik biztonsági őre a panaszos irodájában, aki közölte a panaszossal, hogy a személyi igazolványával azonnal menjen le a portára – a kollégájával együtt – ahol rendőrök várták őket. A panaszos és a kollégája ennek eleget is tett, lement a portára, ahol várakozniuk kellett. Az épület másik szárnyából két civil ruhás rendőr jött oda, elhaladtak mellettük, majd utána pár méter távolságból köszönés és bemutatkozás nélkül, „nyeglén” és szinte érthetetlenül az egyik rendőr annyit közölt a panaszossal és a kollégájával, hogy „találják ki, melyikük a bűnös a rongálás bűncselekményében”, majd hozzátette, hogy a bűncselekményről videofelvétel is készült. A

panaszos szerint úgy tűnt, hogy a másik rendőr nem is akar jelen lenni az eseményeknél, „lehet esetleg tudva, hogy nem teljesen hivatalos az eljárásuk”. Ennél többet a rendőrök nem mondtak, a biztonsági őr szólt a panaszosnak és a kollégájának, hogy menjenek be a porta melletti helyiségbe, ahol várjanak egy kicsit.

b) A fentiekén kívül a civil ruhás rendőrök mást nem közöltek, nem tájékoztatták a panaszost az intézkedés céljáról, valamint arról sem, hogy milyen ügyben, milyen minőségben, és hol kívánják meghallgatni. Körülbelül 15 perc elteltével jöttek az egyenruhás rendőrök, akik közölték, hogy még parancsra kell várniuk. A panaszos elmondása szerint ők sem tudtak pontosabb felvilágosítást adni, hogy milyen ügyről van szó, „mintha ők is bizonytalanok lettek volna a fogatosított eljárás előírászerűségében”. Az egyenruhás rendőrök is bent voltak a porta melletti helyiségben, ahol az ajtót nyitva hagyták. A panaszost a rendőrök műszakváltáskor „vitték be”. A biztonsági őr, aki lehívta a panaszost és a kollégáját, épp egy meeting közepén lépett be, melyen a panaszos több munkatársa is részt vett, illetve konferencia beszélgetés keretében a főnöke is ott volt. Az intézkedés fogatosításakor a panaszos munkaidejének még nem volt vége. Korábban a panaszos ebben az ügyben semmilyen idézést nem kapott. A bejelentett lakcímén idézhető volt, de oda az idézés kézbesítését nem kísérelték meg. A panaszos felesége otthon van a legkisebb gyermekükkel, így minden küldeményt át szokott venni.

c) A fent leírtakon kívül más tájékoztatást nem kapott a civil ruhás rendőröktől. Azok köszönése, bemutatkozása, megszólítása is elmaradt, azonosító jelvényüket vagy szolgálati igazolványukat sem mutatták fel.

d) Az egyenruhás rendőrök körülbelül 13 óra 45 perckor érkeztek meg. Szóban egyikük sem közölte sem a nevét, sem az azonosító számát. Az egyik egyenruhás rendőr azt mondta, hogy ő sem tud semmit, csak annyit, hogy elő kell a panaszost és a kollégáját állítani, de még parancsra várnak. A panaszos világosította fel őket a rongálásról. Az egyenruhában érkező rendőrök igazoltatták a panaszost és a kollégáját. Amíg az egyenruhás rendőrök várakoztatták a panaszost az adott helyiségben, addig a 14 órás munkakezdésre érkezők közül több embert is behoztak a biztonsági őrök rutin átvizsgálásra, akik látták, hogy a panaszos és a kollégája rendőrökkel van bent.

e) 14 óra 5 perckor szállították el a rendőrök a panaszost és a kollégáját szolgálati autóval, amikor a délelőtti műszakból több száz ember ment kifelé az épületből. A rendőrök a panaszossal szemben bilincset nem alkalmaztak.

f) Amikor beértek a rendőrség épületének hátsó részére, ahol a fogda található, akkor a panaszossal a rendőrök annyit közöltek, hogy be kell mennie a fogdába, majd elvették tőle a nála lévő tárgyakat. Ennél több tájékoztatást a panaszos és a kollégája még ekkor sem kapott. Körülbelül 3 óra 30 percet kellett a fogdán a panaszosnak töltenie, ahova közben „egy roma bűnözőt” is behoztak, aki már tudta, hogy a panaszost az F. cégtől hozták be. A panaszost először gyanúsítottként akarták meghallgatni, de aztán „tanúvá minősítették”. Megközelítőleg fél óráig tartott a kihallgatás, de ennek pontos idejét a panaszos nem tudta megmondani, mivel nem voltak nála a korábban elvett tárgyai.

g) Amikor kiengedték a rendőrség épületéből, már 18 óra 13 perc volt. A kihallgatás okát csak a kihallgató rendőr közölte a kihallgatás elején.

h) A panaszos a Testület azon kérdésére, hogy az előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről, illetve az előállítás várható időtartalmáról tájékoztatták-e, nem tudott választ adni. Ezzel kapcsolatban annyit adott elő, hogy pontosan a fentiekre nem emlékszik, mivel meglepetésként érte a fogdába zárás, „azt hitte csak kihallgatják és mehet is”. A kapus valamit mondott, de erre a panaszos nem emlékszik a váratlanul kialakult helyzet miatt. A panaszos „nem hitte el, hogy egy cselekmény miatt, amit a munkatársa tett – amelynek szerinte semmilyen anyagi kár vonzata nem volt – őt, mint tanút fogdába zárhatják”. A panaszos megítélése szerint a rendőrök közül valakinek látnia kellett a felvételt, és akkor annak a személynek tudnia kellett, hogy nem a panaszos volt a bűncselekmény elkövetője. A panaszos szerint a munkatársa cselekedete is maximum szabálysértésnek minősülhet.

i) A panaszos előállítása során a letéti tárgyakról készített jegyzőkönyv aláírásával igazolta, hogy a lefoglalt tárgyait visszakapta. Az előállításról szóló igazolást aláírta, erről egy másolati példányt kapott. Valamint aláírta a tanúvallomásáról készített jegyzőkönyvet, és egy tanúvallomással kapcsolatos egyéb dokumentumot.

j) Az intézkedés során a panaszos nem kapott tájékoztatást az intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről, panaszát kizárólag a Testület felé tette meg.

3) A panaszos 2012. június 29-én elektronikus úton megküldte az egyetlen okiratot, az előállításról szóló igazolást, amelyet a rendőrségtől kapott az előállításával kapcsolatban. A panaszos és az intézkedő rendőr részéről is aláírt igazolás szerint az előállítás 2012. május 23-án 13 óra 45 perctől 18 óra 5 percig tartott. Az igazolás alapján a panaszos a rendőri intézkedés során sérülést nem szenvedett, jogairól és kötelezettségeiről pedig tájékoztatást kapott.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

1) Megküldésre került az intézkedés napján kelt, N. r. főtörzsőrmester és Sz. r. őrmester által aláírt jelentés, amely az alábbiakat tartalmazza.

Az intézkedő rendőrök 2012. május 23-án 13 óra 45 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, és annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján – mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt – előállították. Az intézkedés során a rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, a panaszosnak sérülése nem keletkezett.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a jelentés a következőképpen rögzíti. Cs. bejelentést tett ismeretlen személy ellen, mert 2012. május 14-én 10 óra 45 perc és 14 óra között a F. cég B. üzemének parkolójában megrongálták a Renault Clio típusú személygépkocsiját, melynek következtében az autón a tükrök és az ablaktörlőlapátok sérültek, illetve kisebb karcolás keletkezett az autó tetején. A fentiek miatt, az ügyeletes tiszt

utasítására, a fenti időpontban a rendőrök az F. cégtől a panaszost a Z-i Rendőrkapitányságra előállították. Mivel a panaszos a fenti bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható volt, ezért a panaszost további intézkedés megtétele céljából az intézkedő rendőrök a Z-i Rendőrkapitányság előállító helyiségében helyezték el.

A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése értelmében a hozzátartozója kiértesítését nem kérte, a panaszost az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a rendőrök szóban tájékoztatták, az előállítás idejéről szóló igazolást, valamint az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése, és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. bekezdése alapján a panaszos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a panaszos részére kiadták.

A jelentés rögzíti, hogy az előállítás oka 2012. május 23-án 18 óra 5 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, ruházátvizsgálás és előállítás jogszerű és szakszerű volt. A parancsnok úgy ítélte meg továbbá, hogy az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

2) Az illetékes rendőri szerv megküldte a 2012. május 23-án fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban N. r. őrnagy 2012. július 20-án készített jelentését.

N. r. őrnagy az intézkedés napján készenléti szolgálat parancsnoki feladatait látta el. A nap folyamán N. r. őrnagy tájékoztatást kapott arról, hogy az F. Kft. parkolójában egy személygépkocsit megrongáltak. A készenléti szolgálatot a feljelentést követően a helyszínre küldték ki, ahol megállapították, hogy a bűncselekmény elkövetésével az F. Kft.-ben dolgozó személyek gyanúsíthatók, akiket a fentiek alapján előállítottak.

A jelentés rögzíti, hogy a beszerzett adatok értékelése során megállapítást nyert, hogy megalapozott gyanú csak az egyik előállított személy vonatkozásában állt fenn, emiatt a másik személyt – a panaszost, aki az elkövetésnél jelen volt, de tevékenyen abban nem vett részt – tanúként hallgatták ki.

N. r. őrnagy a Testület által feltett kérdések alapján a panaszüggyel kapcsolatban még az alábbiakat rögzítette jelentésében.

Az F. cégnél fogatosított intézkedés jogalapja a bűncselekmény elkövetésének gyanúja volt. A bűncselekményről készített felvételeket a készenléti szolgálat helyszínére küldött nyomozói láthatták. Az egyenruhás rendőrök a bűncselekménnyel gyanúsítható személyek előállítása céljából jelentek meg a helyszínen. A panaszos előállításának célja és jogalapja a bűncselekménnyel gyanúsítható személy előállítása volt. A panaszost előállítása során tanúként hallgatták ki. A panaszos kihallgatására 2012. május 23-án 17 óra 16 perctől került sor. A panaszos adatai a rendőri intézkedés során jutottak a hatóság tudomására, célszerűtlen lett volna a lakásán keresni, illetve onnan idézni, amikor a munkahelyén végzett adatgyűjtés során megállapítást nyert, hogy ott dolgozik. A bűncselekmény elkövetőinek felderítése indokolta a rendkívüli sürgősséget. N. r. őrnagy a feljelentőt nem ismeri, őt nem is látta.

3) A rendőrségi iratokhoz csatolták T. r. főtörzsőrmester 2012. július 20-án kelt jelentését, amelyben az alábbiak olvashatók.

T. r. főtörzsőrmester 2012. május 23-án panaszfelvevői feladatot látott el. A reggeli órákban megjelent Cs. feljelentő, aki elmondta, hogy a személygépkocsiját megrongálták az F. Kft. parkolójában, melyről kamera felvétel található az F. Kft. objektumvezetőjénél. T. r. főtörzsőrmester a feljelentés felvétele során a fentiekről értesítette a készenléti szolgálat parancsnokát, aki a szükséges további intézkedéseket az ügyel kapcsolatban megtette. Az ügyben a feljelentési jegyzőkönyv felvételét követően a készenléti szolgálat intézkedett.

A T. r. főtörzsőrmester jelentésében rögzíti, hogy a feljelentőt nem ismerte, őt a feljelentés alkalmával látta először és utoljára.

4) N. r. főtörzsőrmester 2012. július 22-én kelt jelentése a következőképpen számol be a történetekről.

N. r. főtörzsőrmester előadta, hogy a panaszüggyel kapcsolatban nem emlékszik valamennyi részletre. Az általa tett intézkedésről, amely során előállítást foganatosított Sz. r. őrmesterrel, jelentés készült. Az abban foglaltakat fenntartja.

N. r. főtörzsőrmester az ügyeletes tiszt utasítására jelent meg az F. cég „B” épületénél, mert onnan két főt kellett a Z-i Rendőrkapitányságra előállítani. Az intézkedő rendőr az ügyeletes tiszt utasítására az előállítási formanyomtatványban megjelölt okból előállította a panaszost, egyéb intézkedést nem foganatosított vele szemben.

N. r. főtörzsőrmestert a biztonsági őr kísért oda a két előállításra váró személyhez, akik a portán egy helyiségben várakoztak. Az intézkedő rendőr a helyszínen igazoltatta a személyeket, majd előállította őket az ügyeletes tiszt utasítására a rendőrkapitányságra. N. r. főtörzsőrmester az intézkedés megkezdésekor az intézkedés alá vont személyekkel közölte nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét, valamint az előállítás okát. A panaszos és a kollégája az előállításuk során együttműködtek.

N. r. főtörzsőrmester jelentésében leírja, hogy az intézkedés időtartalmára nem emlékszik, azonban az általa készített jelentésben az intézkedés kezdeti ideje, valamint az előállító helyiségbe történő elhelyezés időpontjának szerepelnie kell. N. r. főtörzsőrmester szerint az általa foganatosított intézkedés a szükséges ideig tartott.

Arra vonatkozóan, hogy az előállítottak munkatársai láthatták-e a rendőrségi gépkocsiba történő beszállásukat, N. r. főtörzsőrmester nem tudott nyilatkozni.

5) Megküldésre került Sz. r. őrmester 2012. július 23-án kelt N. r. főtörzsőrmesterével azonos tartalmú jelentése.

6) Megküldték C. r. főtörzssászlós 2012. július 23-án kelt jelentését, amelyben az alábbi releváns információk olvashatók.

C. r. főtörzssászlós 2012. május 23-án készenléti szolgálatot látott el 8 órától másnap 8 óráig. Ebből a szolgálati ideje 8 órától 20 óráig tartott, majd ezt követően készenléten volt. C. r. főtörzssászlós délelőtti szolgálatát más látta el, mivel aznap képzésre rendelték be, ami megközelítőleg 16 óra 45 perccig tartott. C. r. főtörzssászlós a képzést követően tért vissza a Z-

i Rendőrkapitányságra, ahol visszavette a szolgálatát. C. r. főörzsászlós a képzés ideje alatt nem értesült arról, hogy milyen események történtek napközben.

C. r. főörzsászlós a kapitányságra visszaérkezve felvette a kapcsolatot a készenléti szolgálat parancsnokával, aki utasította őt a két előállított személy kihallgatására. A készenléti szolgálat vezetője N. r. őrnagy volt. Ezt követően C. r. főörzsászlós tájékozódott, és adatgyűjtést végzett, melynek során az előállított személyekkel kapcsolatban a készenléti szolgálat vezetőjével arra a megállapításra jutott, hogy a panaszt tanúként, míg K-t gyanúsítottként fogják kihallgatni. A panaszos a kihallgatása során sérelmezte, hogy miért kellett várnia, C. r. főörzsászlós közölte vele, hogy a készenléti szolgálatnak több helyszíne is volt, és ezért kellett várnia. Ekkor a panaszos közölte, hogy a gyermekével kapcsolatos rendezvényen nem tudott részt venni, és erre vonatkozóan nem tetszését fejezte ki.

Ezt követően C. r. főörzsászlós a panaszt tanúként hallgatta ki, majd K-t gyanúsítottként. A nyomozati cselekmények elvégzését követően a panaszt és K-t szabadon bocsátották, mivel szembesítésükre nem volt szükség, mert vallomásukban lényeges eltérés nem volt.

A kihallgatások környékén a panaszos felesége felhívta C. r. főörzsászlóst a saját mobiltelefonján, és tájékoztatást kért, hogy férje miért lett előállítva. Ekkor C. r. főörzsászlós közölte vele, hogy amint a férje hazatér, akkor ő tájékoztatni fogja. Ekkor a panaszos felesége kikelve magából közölte, hogy fel fogja C. r. főörzsászlóst jelenteni, mivel férjét a munkahelyéről vitték el ahelyett, hogy megidézték volna. C. r. főörzsászlós számára úgy tűnt, hogy a panaszos felesége tudta, hogy férje miért volt előállítva. C. r. főörzsászlós a beszélgetés tartalmára már pontosan nem emlékszik, így azt tovább részletezni nem tudta, mindenesetre a beszélgetést jelentette az osztályvezetőjének és az alosztályvezetőjének is.

C. r. főörzsászlós a Testület átiratában feltett kérdések alapján még az alábbiakat adta elő a panaszügyre vonatkozóan.

C. r. főörzsászlós a bűncselekményről készített videofelvételt nem látta. Az előállítása során a panaszt tanúként hallgatta ki. A kihallgatás a jegyzőkönyv szerint 2012. május 23-án 17 óra 16 perckor kezdődött, majd 2012. május 23-án 17 óra 50 perckor fejeződött be. A kihallgatást megelőzően a panaszos előállító helyiségből való felkísérésére és gépindításra, azt követően pedig nyomtatásra, aláírásra, majd a panaszos visszakísérésére és elbocsátására került sor. Arra, hogy a panaszoson és a kollégáján kívül mást is előállítottak abban az időpontban, illetve, hogy más személy is elhelyezésre került-e, C. r. főörzsászlós nem tudott választ adni. C. r. főörzsászlós szerint a panaszos lafcímén személyesen, telefonon vagy postai úton történő idézésnek akadálya, illetve a rendkívüli sürgősség indoka a társadalom igénye, a gyanúsítottak gyors elfogása és a körülmények tisztázása volt. C. r. főörzsászlós megítélése szerint a készenléti szolgálat feladata, a bűncselekmények elkövetőinek gyors felkutatása és számonkérése, amit a köznyelven „forrónyomos” nyomozásnak is hívnak. Ugyanakkor a rendőri intézkedésre azért került sor, mert két személy egy gépkocsit megrongált, kárt okozott, ahol a sértett jogosan várja el, hogy a rendőrség gyorsan és szakszerűen fogja el az elkövetőt és vonja felelősségre. C. r. főörzsászlós előadta, hogy a kihallgatás során a panaszos nem jelezte, hogy panasszal kíván élni, viszont sérelmezte, hogy gyermekével kapcsolatos rendezvényen nem tudott részt venni. A kihallgatás során C. r. főörzsászlós és a panaszos beszélgetett, de a beszélgetés tartalmára már pontosan a rendőr nem emlékszik. C. r. főörzsászlós nem emlékszik arra, hogy a feljelentővel találkozott volna, illetve, hogy ismerné.

7) Megküldték D. r. hadnagy 2012. július 24-én kelt jelentését, amely az alábbi többlet információkat tartalmazza.

A feljelentést követően a gépjárművel kapcsolatban helyszíni szemle került végrehajtásra, amely során több rongálás, karcolás nyert megállapítást. Ezt követően, mivel bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja állt fenn, D. r. hadnagy az eljárás lefolytatásához szükséges bizonyítékok beszerzése végett vonult a F. Kft.-hez, K. r. törzsszáslós bűnügyi technikussal. Ezen a napon D. r. hadnagy szemlebizottság vezetőként készenléti szolgálatban állt, a nap folyamán bejelentett bűncselekmények elkövetési helyszínein végrehajtott szemléket követően, 13 óra körüli időben jelent meg az F. cég épületénél.

D. r. hadnagy miután igazolta magát, a portaszolgálaton jelezte, hogy a biztonsági főnökkel kíván beszélni, akihez fel is kísérték. A biztonsági főnök elmondta neki, hogy reggel a sértett már jelezte feléjük a rongálást, így kiértékeltek a felvételeket. Mivel a cselekmény a munkahely területén történt, a biztonsági szolgálat saját hatáskörében már intézkedést kezdeményezett a két személlyel szemben. A biztonsági főnök bemutatta a rendőrnek a kapurendszer által rögzített, a dolgozók által használt azonosító kártyák használati listáját. A listán látható volt az az időpont, amikor a panaszos és a kollégája elhagyta a kaput. D. r. hadnagy szerint az adott időpontban más személyek nem léptek ki a kapun. Ezt követően, D. r. hadnagy emlékezete szerint a biztonsági főnök három kamerafelvételt mutatott, amelyeken látható volt az említett kapu, amelyet a panaszos és a kollégája elhagyott, és a parkoló irányába indult el. A parkolóban a két személy egyike a sértett gépjárművéhez ment, ott annak oldalán és a szélvédőjénél kézmozdulatokat végzett, a másik személy pedig D. r. hadnagy emlékezete szerint a cselekményt figyelte. D. r. hadnagy megítélése szerint ez a két személy egyértelműen a panaszos és a kollégája volt, azonban a felvételek alapján egyértelműen eldöntetni nem lehetett, hogy melyikük ment a megrongált gépjárműhöz. A fentieket D. r. hadnagy jelentette a készenléti szolgálat parancsnokának, aki utasította őt, hogy a két személyt állítsa elő bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. Ezt követően D. r. hadnagy értesítette az ügyeletes tisztet, aki tájékoztatta a rendőrt, hogy járőrt küld az intézkedés végrehajtására. D. r. hadnagy a felvételeket lemásolta, majd az F. Kft. kapuja felé indult. A biztonsági szolgálat biztosításában a kapunál várakozott a panaszos és társa. D. r. hadnagy hozzájuk lépett, köszönt, bemutatkozott, és közölte velük, hogy a kollégái rövidesen előállítják őket a Z-i Rendőrkapitányságra bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. D. r. hadnagy emlékezete szerint egyebet nem közölt velük. D. r. hadnagy a panaszossal és társával szemben intézkedést nem kezdeményezett, előállításukat technikai okokból nem tudta végrehajtani a helyszínelő gépjárművel. Ezt követően D. r. hadnagy a parkolóban rá várakozó bűnügyi technikussal az időközben bejelentett bűncselekmények helyszínére indult. Ezt követően D. r. hadnagy a panaszossal és társával nem találkozott.

D. B. r. hadnagy a Testület által feltett kérdések alapján még az alábbiakat rögzítette a panaszüggyel kapcsolatban.

D. r. hadnagy tájékoztatta a panaszost és a kollégáját az eljárás további menetéről a fent leírtak alapján. D. r. hadnagy emlékezete szerint csak a már fent leírtakat közölte a két személlyel, azon kijelentés, „hogy találják ki, ki a bűnös a rongálás elkövetésében”, illetve a videofelvételre történő utalás nem hangzott el. D. r. hadnagy előadta, hogy az intézkedés célja az eljárás lefolytatásához, a cselekmény tényszerű feltárásához szükséges bizonyítékok beszerzése, tehát a kamerafelvétel lefoglalása volt, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján. A panaszost bűncselekmény elkövetésének

megalapozott gyanúja miatt, kihallgatás végrehajtása céljából állították elő, az előállítást nem D. r. hadnagy fogatosította. A panaszt a készenléti szolgálat adatgyűjtője hallgatta ki, D. r. hadnagy a bűncselekmények helyszínén helyszíni szemlét hajtott végre egészen szolgálati idője lejártáig. Az F. Kft. által bemutatott kamerafelvétel alapján, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja állt fenn a panaszos tekintetében akár elkövetői, akár felbujtói magatartásban, így indokolt volt az azonnali előállítás. D. r. hadnagy feljelentőt nem ismerte, és nincs arról tudomása, hogy bármelyik kollégája ismerte volna.

8) A rendőrségi iratokhoz csatolták dr. F. r. alezredes 2012. július 26-án kelt összefoglaló jelentését, amely a fent leírtakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

D. r. hadnagy az F. Kft.-hez körülbelül 13 órakor vonult az eljárás lefolytatásához szükséges bizonyítékok beszerzése végett, a Megyei Rendőr-főkapitányság állományában dolgozó bűnügyi technikussal. A helyszínen egyedül D. r. hadnagy volt civilben, a vele együtt érkező bűnügyi technikus a rendőrségi azonosítókkal ellátott munkaruhában volt. Más civil ruhás rendőr a panasossal és társával nem került érintkezésbe.

Az intézkedés jogalapja az Rtv. 13. § (1) bekezdése, illetve a Be. 115. § (1) bekezdése, a 119. § (1) bekezdése, illetve a 151. § (1) bekezdése volt.

A cég telephelyén belül a két személyt a cég belső biztonsági szolgálata vonta intézkedés alá a szabályzatukban rögzítetteknek megfelelő módon, és őrizte a rendőrök kiérkezéséig. Azt, hogy ez mennyi ideig tartott, és ezt ki láthatta, nem áll rendelkezésre információ. A rendőri jelentések alapján azt megválaszolni nem lehet, hogy a cég dolgozói láthatták-e panaszos és társa rendőrségi gépkocsival történő elszállítását, ennek figyelemmel kísérése nem is volt az intézkedés célja. Nyilván egy több ezer embert foglalkoztató cég dolgozóinak mozgása és a kapu forgalma miatt feltételezhetően volt olyan dolgozó, aki észlelte, és látta a rendőri intézkedést.

A helyszínen az egyenruhás rendőrök az előállítást 13 óra 45 perckor kezdték meg. Az előtte elvégzett igazoltatásra tekintettel, ezt megelőzően mintegy 10 perccel érkezhettek oda. A panaszos a rendőrkapitányság előállító helyiségében 14 óra 30 perckor került elhelyezésre, tehát az egyenruhás rendőrök mintegy kb. 35-40 percet voltak a helyszínen.

A Testület azon kérdésre, hogy tudhatta-e a panaszt követően az előállító helyiségben elhelyezett másik személy azt, hogy a panaszt honnan állították elő, dr. F. r. alezredes nem tudott választ adni, azonban azt jelentésében rögzíti, hogy a panaszt követően előállított személy sem iratokból, sem pedig egyéb módon nem férhetett olyan információhoz melyből ez a tény, számára kiderülhetett.

A panaszos lakcíme az igazoltatását követően állt a rendőrség rendelkezésére. Az, hogy a bejelentett lakcímén életvitelszerűen él-e, az eljárásból nem derült ki, tény azonban, hogy a kihallgatása során is ugyanez a lakcím került rögzítésre a jegyzőkönyvben. Az Rtv. lehetőséget biztosít arra, hogy aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, azt a rendőr előállítsa. Ebben az esetben is ez történt, hiszen a helyszínen nem lehetett abban megalapozott döntést hozni, hogy ki követte el a bűncselekményt. Mivel a kamera hangot nem rögzít, ezért nem lehetett eldönteni, hogy a két személy közül kinek, mi a szerepe a cselekményben, társtettesek vagy részesek-e annak elkövetésében. Az, hogy a panaszos nem gyanúsítottként került kihallgatásra annak a következménye, hogy a bizonyítékok értékelése során vele szemben – az előállításhoz az Rtv. alapján megkövetelt alacsonyabb szintű gyanúhoz képest –

a Be.-ben foglalt megalapozott gyanú már nem igazolódott be. A panaszos postai úton történő idézésének akadálya nem volt, azonban mivel a bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, ezért előállítására került sor. A rendkívüli sürgősséget pedig az indokolta, hogy minden bűncselekmény sértettjének alapvető érdeke és joga, hogy a sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetőjét a rendőrség minél hamarabb felderítse és elfogja. Ez a rendőrségnek nem csak lehetősége, hanem a rá vonatkozó jogszabályokban foglalt feladata is. Dr. F. r. alezredes álláspontja szerint nem lehet azt elvárni a rendőrségtől, hogy amennyiben bűncselekményt észlel, akkor a helyszíni intézkedéseket követően haladéktalanul ne tegyen meg mindent az elkövető vagy az elkövetők elfogása, felderítése és felelősségre vonása érdekében. (Sőt, ennek az ellenkezője az, ami a rendőrség feladata. Amikor lehetőség van egy viszonylag egyszerű tényállású cselekmény elkövetőjét elfogni, a tényállást és a felelősség kérdését tisztázni, akkor a rendőrség kötelezettsége az eljárás megindítása, nem pedig az érintetteket hazaengedni, és majd valamikor az eljárás során lakcíméről idézni. Ez utóbbival egyrészt sérülnek a sértettek jogai, másrészt pedig a rendőrség látná el feladatát hanyagul.)

Az előállításról szóló jelentés szerint a panaszos a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást megkapta, ami tartalmazza a rendőri intézkedés elleni panasz megtételének lehetőségeiről szóló tájékoztatót is.

Az ügygel foglalkozó rendőrök személyesen a feljelentőt korábban nem ismerték.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az előadó testületi tag 2012. június 11-én kelt levelében tájékoztatta a panaszost, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik, így nem jogosult büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni, valamint az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani. Az előadó testületi tag arra is felhívta a panaszos figyelmét, hogy a Testületre irányadó hatásköri

rendelkezések értelmében a panaszbeadványnak azon részét jogosult vizsgálni, amely az intézkedést foganatosító rendőr viselkedésével kapcsolatos. A fentiekből következik, hogy a Testület nem vizsgálhatja, hogy a panaszost az ügyben mi alapján gyanúsították meg, nem vizsgálhatja kihallgatásának jogszerűségét, valamint azt, hogy a biztonsági cég megsértette-e személyiségi jogait azzal, hogy megmutatta a sértettnek a felvételeket. A Testület hatáskörének hiányában nem foglalkozhat a panaszos azon sérelmével sem, miszerint a rendőrség nem győződött meg a feljelentés megalapozottságáról. A Testület szintén nem értékelheti, hogy a feljelentésben szereplő kár minek következtében keletkezett, nem vizsgálhatja, hogy ki állapította meg a kár nagyságát, valamint nem állapíthatja meg, hogy a sértett vagy a rendőrök követtek-e el bűncselekményt.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, II. cikkében rögzített emberi méltósághoz, valamint a VI. cikkében foglalt jó hírnévhez fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület a panaszolt rendőri intézkedés kapcsán először az intézkedés jogalapját vizsgálta, azt, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. május 23-án, munkahelyén két civil ruhás rendőr jelent meg, akik lehivatták őt és a kollégáját, K-t, az F. cég telephelyén lévő irodájukból, és egy portán lévő helyiségbe vezették őket. A panaszos elmondása szerint az egyik rendőr csak annyit közölt velük flegmán, „hogy találják ki, melyikük követte el a bűncselekményt”. Ezen kívül közölték a rendőrök, hogy egy autórongálásról van szó, melyről felvétel is készült. Később egyenruhás rendőrök jelentek meg, akik igazoltatták és előállították a panaszost és a kollégáját a Z-i Rendőrkapitányságra.

A rendőri jelentések szerint Cs. 2012. május 23-án feljelentést tett a Z-i Rendőrkapitányságon, mert 2012. május 14-én 10 óra 45 perc és 14 óra között F. cég B. üzemének parkolójában megrongálták a Renault Clio típusú személygépkocsiját, amelyről kamerafelvétel is készült. A feljelentő elmondta, hogy tudomása van arról, hogy a cselekményt az F. cég épületében lévő biztonsági kamerarendszer rögzítette. A feljelentést követően a gépjárművel kapcsolatban helyszíni szemle került végrehajtásra, amely során több rongálás, karcolás nyert megállapítást. Ezt követően, mivel bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja állt fenn, D. r. hadnagy az eljárás lefolytatásához szükséges bizonyítékok beszerzése végett vonult az F. Kft.-hez, K. r. törzsszázlós bűnügyi technikussal. Az intézkedő rendőrnek az F. cég biztonsági vezetője megmutatta a felvételeket, amelyen látható volt, hogy az adott időpontban csak a panaszos és a kollégája hagyta el a cég kapuját, és ment a parkoló felé. A parkolóban a két személy egyike a sértett gépjárművéhez ment, ott annak oldalán és a szélvédőjénél kézmozdulatokat végzett, a másik személy a cselekményt

figyelte. D. r. hadnagy megítélése szerint ez a két személy egyértelműen a panaszos és a kollégája volt, azonban a felvételek alapján egyértelműen eldöntetni nem lehetett, hogy melyikük megy a megrongált gépjárműhez. Mivel a kamera hangot nem rögzít, ezért nem lehetett eldönteni, hogy a két személy közül kinek, mi a szerepe a cselekményben, társtettesek vagy részesek-e annak elkövetésében. Az egyenruhás rendőrök 2012. május 23-án 13 óra 45 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, és annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt magvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják. A rendőrségi iratok egyértelműen azt tartalmazzák, hogy a rendőrök a rongálás elkövetéséről szóló sértetti feljelentés miatt jelentek meg a helyszínen, és kezdeményeztek intézkedést.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy a nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

Az intézkedéskor hatályos 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről (a továbbiakban: Btk.) 324. § (1) bekezdése értelmében, aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

A Testület megítélése szerint a helyszínre kiérkezett rendőrök intézkedési kötelezettségét a feljelentés és a helyszíni szemle során megállapított rongálás és karcolás, valamint a bűncselekményről készített videofelvétel – amelyek a feljelentés valóságát támasztották alá – egyértelműen megteremtették. A Testület a panaszossal szembeni rendőri fellépés

jogszerűségének megítélésakor jelentőséget tulajdonított a panaszos által előadottakra is. A panaszos beadványában azt írja, hogy „amit kollégája tett, azzal az autóban pénzügyi kár nem keletkezhetett, de ha igen, az is biztosan a szabálysértés összeghatárán belül mozoghat”. Ezen körülmények alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének az a minimális szintű gyanúja, amely rendőri intézkedést tett szükségessé.

Figyelemmel arra, hogy a feljelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére és az elkövető azonosítására, tekintettel továbbá arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

3) a) A Testület vizsgálta az előállítás jogszerűségét, mivel a panaszos megítélése szerint az előállítására kellő jogalap nélkül került sor.

A rendőrségi iratok az előállítás jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontját jelölték meg.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási okkal kapcsolatban újra szükséges visszautalni a Testület korábbiakban már említett gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség, egy az Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Testületnek a fent körvonalazott gyakorlatával összhangban azt kellett értékelnie, hogy a rendőrök a rendelkezésükre álló adatok alapján feltételezhatték-e, hogy a rongálás bűncselekményt a panaszos követte el. A Testület megállapítása szerint a rendőrség kellő körültekintéssel járt el az eset kapcsán, mivel a helyszíni szemlét és a videofelvétel megtekintését követően döntött a panaszos előállításáról. Mivel a felvétel hangot nem rögzített, a rendőrök a helyszínen nem tudtak felelős döntést hozni arról, hogy a panaszosnak mi volt a szerepe a cselekménynél, kizárható-e vele szemben a bűncselekmény elkövetésének gyanúja. Fontos utalni arra is, hogy a jogellenes magatartás kifejtését a panaszbeadvány is megerősíti. (A panasz-kiegészítésben az is szerepel, hogy a rendőrök közül valakinek látnia kellett a felvételt, és akkor annak a személynek tudni kellett, hogy nem a panaszos volt a bűncselekmény elkövetője.) A panaszos megítélése szerint a munkatársa cselekedete maximum szabálysértésnek minősülhet.

Ezen körülmények között a Testület álláspontja szerint nem volt nyilvánvalóan megalapozatlan az a gyanú, amely az eljáró rendőrökben arra vonatkozóan kialakult, hogy a panaszos a feljelentésben szereplő cselekmény elkövetésével valóban összefüggésbe hozható. A Testület továbbá úgy vélte, hogy ugyanezen okból (tehát azért, mert a körülmények

tisztázása előtt a rendőrök számára a felvételek alapján nem lehetett világos, hogy a panaszosnak a rongálásban volt-e szerepe, és ha igen, milyen), a rendőrök a panaszos és a kollégájának előállítása mellett indokoltan döntöttek arra tekintettel is, hogy megakadályozzák azok esetleges egyeztetését a történetekre vonatkozóan, veszélyeztetve ezzel a bűncselekmény felderítését.

Fentiek okán a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő jogalapot szolgáltatott az előállításhoz.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő az előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének.

A panaszos előadta, hogy a Z-i Rendőrkapitányságon tanúként hallgatták ki. Megítélése szerint előállításával a rendőrség megsértette az arányosság követelményét, mivel nem levélben idézték meg a tanúkihallgatásra, annak ellenére, hogy a bejelentett lakcímén idézhető volt. A panaszos hozzátette, hogy felesége otthon van a legkisebb gyermekükkel, így minden küldeményt át szokott venni.

C. r. főörzszászlós jelentésében leírja, hogy a panaszost tanúként hallgatta ki. C. r. főörzszászlós a kihallgatást megelőzően tájékozódott, és adatgyűjtést végzett, melynek során az előállított személyekkel kapcsolatban a készenléti szolgálat vezetőjével arra a megállapításra jutott, hogy a panaszost tanúként, míg K-t gyanúsítottként fogják kihallgatni.

Az intézkedésben résztvevő rendőrök jelentése egységesen az elkövetők gyors felkutatásának szükségességével indokolták, hogy az idézés helyett az előállítás mellett döntöttek.

Dr. F. r. alezredes összefoglaló jelentésében az alábbiak olvashatók. Az, hogy a panaszos nem gyanúsítottként került kihallgatásra annak a következménye, hogy a bizonyítékok értékelése során vele szemben – az előállításhoz az Rtv. alapján megkövetelt alacsonyabb szintű gyanúhoz képest – a Be.-ben foglalt megalapozott gyanú már nem igazolódott be. A panaszos postai úton történő idézésének akadálya nem volt, azonban mivel a bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, ezért előállítására került. A rendkívüli sürgősséget pedig az indokolta, hogy minden bűncselekmény sértettjének alapvető érdeke és joga, hogy a sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetőjét a rendőrség minél hamarabb felderítse és elfogja. Ez a rendőrségnek nem csak lehetősége, hanem a rá vonatkozó jogszabályokban foglalt feladata is.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Ahogy az a Testület a fentiekben már tisztázta, a panaszost azért állították elő, mert rongálás bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható. A kérdés megítélése kapcsán a Testület azon körülménynek tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a bűncselekményről készült videofelvétel helyszíni megtekintése során a rendőrség nem tudta egyértelműen

eldönteni, hogy a panaszos vagy a kollégája rongálta meg a sértett autóját. A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy csak a rendőrkapitányságon végzett adatgyűjtés, és tájékozódás útján lehetett tisztázni azt, hogy a panaszosnak milyen szerepe volt a cselekménynél. A rendőrkapitányságon végzett további nyomozati cselekmények következtében megállapítást nyert, hogy a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja nem állt fenn, ezért tanúkénti kihallgatásáról döntöttek. Mindezek alapján a rendőrök indokoltan kezdték meg a panaszos előállítását.

A Testület megjegyzi, hogy nem csak az elkövetői magatartás kifejtése, hanem a pusztán jelenlét is megalapozhat büntetőjogi felelősséget részesi (felbujtó vagy bűnsegéd) minőségben. A részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. A részesek nem valósítanak meg tényállásszerű magatartást, de közreműködnek a bűncselekmények elkövetésében úgy, hogy tevékenységük kívül esik a konkrét bűncselekmény törvényi tényállásának keretein. A Btk. 21. §- értelmében felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír. Bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt.

A rendőrség feladata a bűncselekmény elkövetőinek lehető leghamarabb történő kézre kerítése, a körülmények gyors tisztázása, amely a sértett és a társadalom érdeke is. Ez alapján a Testület elfogadja a rendőrség azon érvelését is, amely a postai úton történő idézés mellőzése, és a rendkívüli sürgősség mellett szól. A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy a konkrét esetben a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, illetve a panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye panaszossal szembeni rendőri intézkedés foganatosítását indokolta, amely a Testület álláspontja megalapozta a panaszos előállítása arányosságának megállapíthatóságát.

A megismert összes körülményre tekintettel a Testület a panaszos előállítását nem minősítette aránytalannak, amely alapján megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült.

c) A Testület azt is vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

A panaszos sérelmezte azt, hogy elvezetésének fél órás várakozás után kellett megtörténnie, és megközelítőleg 4 órát kellett a rendőrségi fogdán töltenie. A panaszos elmondása szerint, körülbelül 13 óra 25 perckor jelent meg az F. Kft. egyik biztonsági őre, aki közölte a panaszossal, hogy a személyi igazolványával azonnal menjen le a portára – a kollégájával együtt – ahol civil ruhás rendőrök várták őket. Az egyenruhás rendőrök körülbelül 15 perc elteltével, 13 óra 45 perckor érkeztek meg, akik 14 órakor szállították el a panaszost és a kollégáját szolgálati autóval. A panaszos állítása szerint 18 óra 13 perckor engedték ki a rendőrség épületéből, így körülbelül 3 óra 30 percet kellett a fogdán töltenie.

A panaszos és az intézkedő rendőr részéről is aláírt igazolás szerint az előállítás 2012. május 23-án 13 óra 45 perctől 18 óra 5 percig tartott. Ezt erősíti meg N. r. főtörzsőrmester és Sz. r. őrmester által aláírt jelentés is.

C. r. főtörzsszázlós jelentésében rögzíti, hogy a kapitányságra visszaérkezve felvette a kapcsolatot a készenléti szolgálat parancsnokával, aki utasította őt a két előállított személy kihallgatására. Ezt követően C. r. főtörzsszázlós tájékozódott, és adatgyűjtést végzett, melynek során az előállított személyekkel kapcsolatban a készenléti szolgálat vezetőjével arra

a megállapításra jutott, hogy a panaszt tanúként, míg K-t gyanúsítottként fogják kihallgatni. A panaszos a kihallgatása során sérelmezte, hogy miért kellett várnia, C. r. főörzszászlós közölte vele, hogy a készenléti szolgálatnak több helyszíne is volt, és ezért kellett várnia. Ekkor a panaszos közölte, hogy a gyermekével kapcsolatos rendezvényen nem tudott részt venni, és erre vonatkozóan nem tetszését fejezte ki. A kihallgatás a jegyzőkönyv szerint 2012. május 23-án 17 óra 16 perckor kezdődött, majd 2012. május 23-án 17 óra 50 perckor fejeződött be. A kihallgatás megelőzően a panaszos előállító helyiségből való felkísérésére és gépindításra, azt követően pedig nyomtatásra, aláírásra, majd a panaszos visszakísérésére és elbocsátására került sor.

D. r. hadnagy jelentésében az alábbiak olvashatók. A biztonsági főnök tájékoztatta megérkezésekor D. r. hadnagyot, hogy a biztonsági szolgálat saját hatáskörében már intézkedést kezdeményezett a két személlyel, mivel a cselekmény a munkahely területén történt. A biztonsági szolgálat biztosításában a kapunál várakozott a panaszos és társa. D. r. hadnagy hozzájuk lépett, köszönt, bemutatkozott, és közölte velük, hogy a kollégái rövidesen előállítják őket a Z-i Rendőrkapitányságra bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. D. r. hadnagy emlékezete szerint egyebet nem közölt velük. D. r. hadnagy a panaszossal és társával szemben intézkedést nem kezdeményezett, előállításukat technikai okokból nem tudta végrehajtani a helyszínelő gépjárművel, ezért jöttek később az egyenruhás kollégái.

Dr. F. r. alezredes 2012. július 26-án kelt összefoglaló jelentésében arról tájékoztatta a Testületet, hogy a helyszínen az egyenruhás rendőrök az előállítást 13 óra 45 perckor kezdték meg. Az előtte elvégzett igazoltatásra tekintettel, ezt megelőzően mintegy 10 perccel érkezhettek oda. A panaszos a rendőrkapitányság előállító helyiségében 14 óra 30 perckor került elhelyezésre, ezek szerint az egyenruhás rendőrök mintegy kb. 35-40 percet voltak a helyszínen.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az F. cég biztonsági szolgálata által saját hatáskörében kezdeményezett, illetve D. r. hadnagy helyszínen fogatosított intézkedése nem számít bele az előállítás időtartalmába. A panaszbeadvány és a rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy D. r. hadnagy nem kezdeményezett intézkedést a panaszossal szemben, csak tájékoztatta őt a bűncselekmény elkövetésének gyanújáról. A rendőri intézkedés kezdete így a panaszosi és a rendőri előadás alapján is 13 óra 45 percre tehető, amikor is az egyenruhás rendőrök megkezdték a panaszos igazoltatását, majd ruházatának átvizsgálását, és az előállítását.

A Testület álláspontja szerint a panaszos elvezetéséig eltelt idő nem minősül aránytalanul hosszúnak, tekintettel arra, hogy az intézkedés megkezdését követően a panaszbeadvány szerint már 14 órakor sor került az elvezetésre. A Testület megítélése szerint 15 perc szükséges időnek bizonyul arra, hogy az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben

intézkedést fogantatosítsanak, igazoltassák, ruházatát átvizsgálják, és megkezdjék az előállítását.

Fentiek alapján a Testületnek azt is vizsgálnia kellett, hogy aránytalanul hosszúnak minősül-e több mint 2 óra, amíg a panaszos kihallgatására sor került.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a panaszos tanúkénti kihallgatását megelőzte C. r. főtörzsszáslós által végzett tájékoztató és adatgyűjtés. Továbbá mivel a panaszost tanúként hallgatták ki, ezért a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a K-t a panaszost megelőzően hallgatták ki gyanúsítottként.

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a panaszos kihallgatásáig eltelt időt, a Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

4) A Testület az eljáró rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos előadta, hogy az épület másik szárnyából két civil ruhás rendőr jött oda, elhaladtak mellettük, majd utána pár méter távolságból köszönés és bemutatkozás nélkül, „nyeglén” és szinte érthetetlenül az egyik rendőr annyit közölt a panaszossal és a kollégájával, hogy „találják ki, melyikük a bűnös a rongálás bűncselekményében”, majd hozzátette, hogy a bűncselekményről videofelvétel is készült. A fentiekén kívül a civil ruhás rendőrök mást nem közöltek, nem tájékoztatták a panaszost az intézkedés céljáról, valamint arról sem, hogy milyen ügyben, milyen minőségben, és hol kívánják őket meghallgatni. A később érkező rendőrök sem közölték a nevüket, és az azonosító számukat. Az egyik egyenruhás rendőr azt mondta, hogy ő sem tud semmit, csak annyit, hogy elő kell a panaszost és kollégáját állítani, de még parancsra várnak. A panaszos világosította fel őket a rongálásról.

D. r. hadnagy 2012. július 24-én kelt jelentése szerint, amikor látta, hogy a panaszos és társa a biztonsági szolgálat biztosításában a kapunál várakozik, hozzájuk lépett, köszönt, bemutatkozott, és közölte velük, hogy a kollégái rövidesen előállítják őket a Z-i Rendőrkapitányságra bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy az intézkedő egyenruhás rendőrök, N. r. főtörzssőrmester és Sz. r. őrmester az intézkedés megkezdésekor szintén közölték a panaszossal nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket, valamint az előállítás okát.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A fent idézett jogszabályhelyek tehát kötelezettséggé írják elő a rendőrök részére, hogy minden esetben igazolják magukat, valamint nyújtsanak tájékoztatást az intézkedés alá vont személynek az intézkedés tényéről és céljáról, amelyet főszabályként az intézkedés kezdetekor kell megtenni, vagy azt követően, amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti.

Ezeknek a rendelkezéseknek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedéssel érintett személy olyan helyzetbe, hogy képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét, és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A Testület a fent kifejtett álláspontja szerint D. r. hadnagy nem kezdeményezett intézkedést a panaszossal szemben. Ezzel összefüggésben ugyanakkor a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség általános jogvédelmi kötelezettségéből kiolvasható a rendőr alapvető tájékoztatási kötelezettsége azzal szemben, akinek az ügyében eljár, annak ellenére is, hogy az adott személlyel szemben nem fogantatott konkrét, Rtv. szerinti intézkedést. **Ez alapján a civil ruhás rendőrök szolgálati fellépése is érintette a panaszos alapvető jogát, amelynek kérdésében a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek által előadottak közötti ellentmondás feloldására alkalmas bizonyíték hiányában a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható. A Testület ugyancsak ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség előadásában az egyenruhás rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozóan, ami a rendelkezésre álló adatok alapján – és további bizonyítási eszközök híján – a panaszeljáráshoz nem volt feloldható, ezért a Testület úgy foglalt állást a kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogának sérelme nem megállapítható.**

5) A panaszos sérelmezte a civil ruhás rendőrök hangnemét.

A panaszos elmondása szerint az egyik civil ruhás rendőr csak annyit közölt velük flegmán, „hogy találják ki, melyikük követte el a bűncselekményt”. Ezen kívül azt mondták a rendőrök, hogy egy autórongálásról van szó, melyről felvétel is készült.

D. r. hadnagy jelentésében rögzíti, hogy köszönt és bemutatkozott a panaszosnak, továbbá tájékoztatta őt, hogy a kollégái rövidesen előállítják a Z-i Rendőrkapitányságra bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. D. B. r. hadnagy emlékezete szerint csak a már fent leírtakat közölte, azon kijelentés, „hogy találják ki, ki a bűnös a rongálás elkövetésében”, illetve a videofelvételre történő utalás nem hangzott el.

A Testület a panasz ezen része kapcsán felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ára, amely szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület megítélése szerint a panaszosi és a rendőri állítások közt fennálló ellentmondás okán nem állapítható meg, hogy a sérelmezett mondat – miszerint „találják ki, melyikük követte el a bűncselekményt” – elhangzott-e, ezért a Testület egyéb bizonyítékok híján a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

6) A Testület azt is értékelte, hogy sor került-e az intézkedés során a panaszjogra vonatkozó, jogszabályi előírásoknak megfelelő kioktatásra.

A panaszos állítása szerint az intézkedés során nem kapott tájékoztatást az intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről.

A Testület azon kérdésére, hogy kitől, mikor és pontosan milyen tájékoztatást kapott a panaszos az intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről C.r. főtörzsszázlós a következőket adta elő jelentésében. A kihallgatás során a panaszos nem jelezte, hogy panasszal kíván élni, viszont sérelmezte, hogy gyermekével kapcsolatos rendezvényen nem tudott részt venni. A kihallgatás során C. r. főtörzsszázlós és a panaszos beszélgetett, de a beszélgetés tartalmára a rendőr pontosan nem emlékezett. Dr. F. r. alezredes az összefoglaló jelentésében a következőképpen válaszolta meg a Testület kérdését: „Az előállításról szóló

jelentés szerint a panaszos a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást megkapta, ami tartalmazza a rendőri intézkedés elleni panasz megtételének lehetőségeiről szóló tájékoztatást is”.

Az előállításról szóló jelentés valóban rögzíti, hogy panaszos a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást megkapta, megjegyzendő azonban, hogy az már nem szerepel a rendőri jelentésben, hogy konkrétan mit tartalmazott ez a felvilágosítás, valamint kiterjedt-e a panaszjogról való kioktatásra.

A panaszos által aláírt előállításról szóló igazoláson olvasható szöveg szerint „jogaimról, kötelezettségeimről a tájékoztatást megkaptam”. Az igazoláson bizonyos jogvédő szervezetek vannak feltüntetve, de a panasz előterjesztésének, valamint a Testülethez fordulás lehetőségét az irat konkrétan nem tartalmazza.

Mivel a rendőrségi iratok nem rögzítik, valamint a rendőrség a Testület kifejezett kérése ellenére sem adott felvilágosítást arról, hogyan tett eleget a rendőrség a panasztételről való tájékoztatási kötelezettségének, a panaszos pontosan milyen tartalommal kapott felvilágosítást a panasztétel lehetőségéről, ezért a Testület arra a megállapításra jutott, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, amely sérelmet csekély mértékűnek ítélt meg.

7) A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a rendőri intézkedésre a munkahelyén került sor, amely megalázó volt számára és hátrányosan érintette.

A panaszos előadta, hogy a biztonsági őr, aki lehívta őt és a kollégáját, épp egy meeting közepén lépett be, melyen a panaszos több munkatársa is részt vett. A panaszos állítása szerint, amíg az egyenruhás rendőrök várakoztatták őt a nyitott ajtajú porta melletti helyiségben, addig a 14 órás munkakezdésre érkezők közül több embert is behoztak a biztonsági őrök rutin átvizsgálásra, akik látták, hogy a panaszos és a kollégája rendőrökkel van bent. A panaszos sérelmezi, hogy előállításának épp a műszakváltáskor kellett megtörténnie. A rendőrök a panaszost 14 órakor több száz dolgozó előtt vezették el, megalázva ezzel őt az egész gyár előtt.

Arra vonatkozóan, hogy az előállított munkatársai láthatták-e a rendőrségi gépkocsiba történő beszállásukat, N. r. főtörzsőrmester és Sz. r. őrmester nem tudott nyilatkozni.

Dr. F. r. alezredes összefoglaló jelentésében foglaltak szerint a két személyt a cég belső biztonsági szolgálata vonta intézkedés alá a szabályzatukban rögzítetteknek megfelelő módon, és őrizte a rendőrök kiérkezéséig. Arra vonatkozóan nem áll rendelkezésre információ, hogy ez mennyi ideig tartott, és ezt ki láthatta. (A rendőri jelentések alapján azt megválaszolni nem lehet, hogy a cég dolgozói láthatták-e panaszos és társa rendőrségi gépkocsival történő elszállítását, ennek figyelemmel kísérése nem is volt az intézkedés célja.) Nyilván egy több ezer embert foglalkoztató cég dolgozóinak mozgása és a kapu forgalma miatt feltételezhetően volt olyan dolgozó, aki észlelte és látta a rendőri intézkedést.

Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. Tovább az Rtv. 15. §-ában rögzített követelmény értelmében a rendőri intézkedés nem

okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Testület általánosságban megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy egy forgalmasabb helyen végzett intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet.

Jelen esetben a sérelmezett intézkedések egy része a panaszos munkahelyéül szolgáló F. Kft. porta melletti helyiségében zajlott, ahonnan a rendőrök elvezették a panaszost a szolgálati gépkocsihoz, így az intézkedésnek minden bizonnyal voltak olyan momentumai, amelyeket kívülállók is figyelemmel kísérhettek. A kérdés megítélésében a Testület figyelemmel volt ugyanakkor az előállításnál az arányossági követelményekkel kapcsolatban kifejtettekre, miszerint a rendkívüli sürgősség, a rendőrség azonnali intézkedésének indoka a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy mihamarabbi elfogása volt, ami a sértett és a társadalom érdeke is indokolta. A rendőrség késedelmes fellépése az eljárás eredményességét veszélyeztette volna, az elkövető kézre kerítését hiúsíthatta volna meg. A Testület figyelemmel volt Dr. F. r. alezredes álláspontjára, miszerint egy több ezer embert foglalkoztató cég dolgozóinak mozgása és a kapu forgalma miatt elkerülhetetlen volt, hogy az eseményeknek szemtanúi is lehessenek.

A fentiek okán a Testület nem tartotta túlzottnak a rendőri fellépést, ezért arra a megállapításra jutott, hogy nem sérült az arányosság követelménye a munkahelyről történő előállítás miatt, így az nem idézte elő a panaszos emberi méltóságához, valamint jó hírnévhez fűződő alapjogának sérelmét.

8) A Testület azon kérdést vizsgálta meg, hogy az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlásmentes ügyintézés követelményének megfelelt-e az intézkedés.

A panaszos állítása szerint lehetséges, hogy a sértettnek közeli hozzátartozója van a rendőrség állományában, akivel „ezt egyeztetve így lejáratták őket”. A panaszos álláspontja szerint Ez magyarázatul szolgálhat arra, hogy „egyik civil ruhás rendőr sem mutatkozott be, illetve az egyik rendőr oda sem jött a panaszoshoz, mintha emiatt nem akarna bajba kerülni”. Feltételezése szerint a rendőrök részrehajlóan intézkedtek.

A rendőrök a jelentésekben arról számolnak be, hogy ők maguk nem ismerték korábban a feljelentőt, illetve nem rendelkeztek információval arra vonatkozóan, hogy az ügyvel foglalkozó bármelyik rendőr ismerte volna korábban személyesen a sértettet.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület vizsgálata során nem tudott feltárni olyan körülményt, illetve a panaszos sem tudott igazolni olyan tényt, amely alátámasztotta volna, hogy az intézkedés vele szemben indokolatlanul hátrányosabb volt, ezért a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség

és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

9) A panaszos elmondása szerint „egy roma bűnözőt” is behoztak a rendőrségi fogdába, aki már tudta, hogy a panaszost az F. cégtől hozták be, és ez megalázó volt a panaszos számára.

C. r. főtörzsszáslós jelentésében rögzíti, hogy a panaszossal K. lett előállítva, arra azonban, hogy mást is előállítottak abban az időpontban, illetve, hogy a panaszos mellé más személy is elhelyezésre került-e, nem tudott választ adni.

A Testület azon kérdésére, hogy tudhatta-e a panaszost követően az előállító helyiségben elhelyezett másik személy azt, hogy a panaszost honnan állították elő, dr. F. r. alezredes összefoglaló jelentésében nem tudott választ adni, azonban azt rögzítette, hogy a panaszost követően előállított személy sem iratokból, sem pedig egyéb módon nem férhetett olyan információhoz melyből ez a tény, számára kiderülhetett.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 77. § (2) bekezdése szerint a rendőrségi adatok kezelésének célja a bűnüldözés, a bűnmegelőzés, valamint a közrend, a közbiztonság és az államhatár rendjének, az érintett és mások jogainak, biztonságának és tulajdonának védelme.

Az Rtv. 90. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatokat - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak bűnüldözési célra lehet felhasználni.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § határozza meg a különleges adatnak minősülő bűnügyi adat fogalmát. Bűnügyi személyes adat a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat. A törvény 5. § és 6. § rendelkezik a különleges adat kezelésének jogalapjáról, és szigorú szabályairól.

A Testület azon körülménynek tulajdonított jelentőséget, hogy az intézkedő rendőrök nem tudtak információval szolgálni arra vonatkozóan, hogy a panaszost követően az előállító helyiségben elhelyezett másik személy tudhatta-e, hogy a panaszos honnan lett előállítva. A Testület továbbá lényegesnek tartotta azt is, hogy a kihallgatást végző C. r. főtörzsszáslós nem tudta megmondani, hogy a panaszossal kollégáján kívül más is elő lett állítva, holott erre vonatkozóan a rendőrségnek nyilvántartással, egyéb iratokkal kell rendelkeznie, amelyekből megállapítható, hogy az adott időpontban kit állítottak elő. Ugyanakkor a Testület fontosnak tartotta azt is kiemelni, hogy az előállító helyiségben később elhelyezett személy nemcsak a rendőrségtől szerezhette tudomást arról, hogy a panaszost az F. cégtől állították elő, hanem a panaszos munkahelyén bárkitől, aki az előállításnak óhatatlanul a szemtanúja volt.

A fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez való jogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a vizsgált esetben tett feljelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn az esetleges bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére, ezért a Testület megállapította, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben fogatosított igazoltatás. Tekintettel továbbá arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, a Testület jogszerűnek minősítette azt, hogy a rendőrök a panaszost előállították, továbbá arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos fogvatartásának az időtartama az elvégzett eljárási cselekményekkel arányban állt, azokhoz viszonyítva nem volt szükségtelenül hosszú, ezért a panaszos személyi szabadságának előállítással való korlátozását szintén jogszerűnek minősítette. A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés a panaszos munkahelyén nem volt aránytalan, így nem sérül a panaszos emberi méltóságához, valamint jó hírnévhez fűződő joga, ugyanakkor a civil és az egyenruhás rendőrök szolgálati fellépése kérdésében az egymásnak ellentmondó állítások miatt a panaszos tisztességes eljárásához való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület az ügy mérlegelése során úgy ítélte meg, hogy csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő joga a panasztételről való tájékoztatási kötelezettség kapcsán, azonban a civil ruhás rendőr hangnemét illetően nem tudta megállapítani az emberi méltósághoz fűződő alapjog sérelmét. A Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének. Végezetül a Testület álláspontja szerint az alapjogsértést nem megállapítható annak kapcsán sem, hogy a panaszost követően az előállító helyiségben elhelyezett másik személy tudta azt, hogy a panaszost az F. cégtől állították elő.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2013. június 12.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag